

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 176/03-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. Ch., bytom K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na ochranu nevyhnutnú pre jej blaho podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, práva na životnú úroveň nevyhnutnú pre jej telesný, duševný, duchovný a sociálny rozvoj podľa čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a práva na zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre rozvoj dieťaťa rodičom podľa čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nc 1701/98, Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Nc 35/99, Okresného súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Nc 439/00, Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Nc 436/99, 8 Nc 294/00 a 6 Co 2309/01, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 57/99, práva na ochranu nevyhnutnú pre jej blaho podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, práva na životnú úroveň nevyhnutnú pre jej telesný, duševný, duchovný a sociálny rozvoj podľa čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a práva na zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre rozvoj

dieťaťa rodičom podľa čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného úradu Košice II nepodaním návrhu na zmenu rozsudku a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Ch. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2003 doručená sťažnosť M. Ch., bytom K. (ďalej len sťažovateľka), ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na ochranu nevyhnutnú pre jej blaho podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, práva na životnú úroveň nevyhnutnú pre jej telesný, duševný, duchovný a sociálny rozvoj podľa čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a práva na zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre rozvoj dieťaťa rodičom podľa čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nc 1701/98, Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Nc 35/99, Okresného súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Nc 439/00, Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nc 436/99, 8 Nc 294/00 a 6 Co 2309/01, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 57/99, práva na ochranu nevyhnutnú pre jej blaho podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, práva na životnú úroveň nevyhnutnú pre jej telesný, duševný, duchovný a sociálny rozvoj podľa čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a práva na zabezpečenie životných podmienok

nevyhnutných pre rozvoj dieťaťa rodičom podľa čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného úradu Košice II (ďalej aj „okresný úrad“) nepodaním návrhu na zmenu rozsudku Okresnému súdu Košice II.

Sťažovateľka uviedla, že všeobecné sudy v označených veciach svojimi jednotlivými konaniami odníмали možnosť, aby sa vec sťažovateľky prejednávala a zároveň tým spôsobovali zbytočné prietahy vo veci. V dôsledku ich konania nebola vec sťažovateľky prejednaná v primeranej lehote, pretože po dvoch rokoch od podania jej sťažnosti bolo rozhodnuté ešte len o tom, ktorý zo súdov Slovenskej republiky sa bude jej vecou zaoberať.

Podľa sťažovateľky okresný úrad bez akýchkoľvek dôvodov rezignoval na svoju úlohu a sťažovateľke neposkytol žiadnu pomoc, pričom rezignoval na úlohu štátu, na plnenie ktorej sa Slovenská republika podpisom Dohovoru o ochrane práv dieťaťa zaviazala.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že došlo k porušeniu uvedených základných práv.

Súčasne sa domáhala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie, ktoré sú Okresný súd Košice II, Krajský súd v Košiciach, Okresný súd v Michalovciach, Krajský súd v Žiline, Najvyšší súd Slovenskej republiky a Okresný úrad Košice II povinné jej vyplatiť každý vo výške 100 000 Sk.

II.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu súdnych spisov zistil tieto právne významné skutočnosti, rozhodné pre predbežné prerokovanie sťažnosti.

Sťažovateľka ako maloletá podala 16. novembra 1998 Okresnému súdu Košice II návrh na zmenu rozhodnutia o výživnom - rozsudku Mestského súdu v Košiciach sp. zn. P 333/91 zo 17. marca 1992.

V konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 2 Nc 1701/98 uviedli sudcovia tohto súdu, že k otcovi sťažovateľky majú bližší vzťah, pre ktorý by bolo možné mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Spis bol preto predložený Krajskému súdu v Košiciach, ktorý mal rozhodnúť, či u sudcov Okresného súdu Košice II sú dané okolnosti, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Aj sudcovia Krajského súdu v Košiciach, prichádzajúci do úvahy ako členovia senátu, ktorý mal rozhodnúť, či sudcovia Okresného súdu Košice II sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, sami upozornili, že aj v ich prípade sú dané okolnosti uvedené v § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), na základe čoho bol spis 12. mája 1999 predložený najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd uznesením z 24. mája 1999 sp. zn. Nc 57/99 rozhodol o vylúčení sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania veci (okrem sudcu JUDr. J. S., ktorý uviedol, že nemá vzťah k veci, k účastníkom konania a ich zástupcom) a vec vedenú na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 2 Nc 1701/98 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 18 Nc 35/99 prikázal Krajskému súdu v Žiline.

Uznesením z 28. januára 2000 sp. zn. 5 Nc 436/99 Krajský súd v Žiline vec prikázal na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Michalovciach.

Okresný súd v Michalovciach 27. septembra 2000 predložil spis Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o zaujatosti sudcov spolu s vyjadrením sudcov.

Uznesením Krajského súdu v Žiline z 5. októbra 2000 sp. zn. 8 Nc 294/00 bola z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde v Michalovciach pod sp. zn. 16 Nc 439/00 časť sudcov Okresného súdu v Michalovciach vylúčená (10 sudcov), z prejednávania a rozhodovania veci nebolo vylúčených 8 sudcov.

Okresný súd v Michalovciach 11. decembra 2002 vyhlásil rozsudok, v ktorom zmenil rozsudok Mestského súdu v Košiciach. Dňa 27. februára 2003 otec sťažovateľky podal odvolanie voči rozsudku. Okresný súd v Michalovciach uznesením z 19. marca 2003 uložil

otcovi sťažovateľky, aby do 10 dní doplnil svoje odvolanie. Spis bol 25. apríla 2003 predložený Krajskému súdu v Žiline. Spis bol v máji 2003 vrátený Okresnému súdu v Michalovciach z dôvodu opravy rozsudku vo výroku. Okresný súd v Michalovciach 28. mája 2003 urobil v rozsudku opravu vo výroku spočívajúcu v oprave dátumu a spis bol v júni 2003 vrátený Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Cop 28/03 rozsudkom z 10. septembra 2003 rozsudok Okresného súdu v Michalovciach z 11. decembra 2002 vo veci samej potvrdil (v časti náhrady trov konania bol rozsudok zrušený a vec bola vrátená na nové rozhodnutie Okresnému súdu v Michalovciach).

III.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde „Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je

zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie nemusí odôvodniť“.

IV.

Porušovanie práv Okresným úradom Košice II

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný úrad mal sťažovateľke odmietnuť pomoc pri ochrane ňou označených práv pred podaním návrhu na Okresný súd Košice II, t. j. pred 16. novembrom 1998, čím mal porušiť v sťažnosti uvedené základné práva. Sťažovateľka podala sťažnosť 28. februára 2003.

Ústavný súd pripomína, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, IV. ÚS 20/02). Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich základných práv pred iným zásahom okresného úradu (nečinnosť spočívajúca v nepodaní návrhu na začatie konania pred okresným súdom), už uplynula lehota na podanie sťažnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene v celom rozsahu namietaného porušenia základných práv podľa ústavy, dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa.

**Porušovanie základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa
čl. 6 ods. 1 dohovoru Okresným súdom Košice II, Krajským súdom v Košiciach,
Krajským súdom v Žiline a Najvyšším súdom Slovenskej republiky**

K porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy „*Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon*“.

Sťažovateľka uvádza, že rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o vylúčení sudcov Okresného súdu Košice II, Krajského súdu v Košiciach a časti sudcov Okresného súdu v Michalovciach, bez toho, aby títo náležite zhodnotili dôvody vylúčenia, došlo k odňatiu práva sťažovateľky na zákonného sudcu.

Krajský súd v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 8 Nc 294/00 uznesením z 5. októbra 2000 rozhodol o tom, že časť sudcov Okresného súdu v Michalovciach bola z prejednávania a rozhodovania vecí sťažovateľky vylúčená a časť nebola vylúčená. Týmto rozhodnutím Krajského súdu v Žiline bol určený zákonný súd a v jeho rámci bol určený aj zákonný sudca, ktorý vo veci konal a rozhodol rozsudkom z 11. decembra 2002, ktorý Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 6 Cop 28/03 z 10. septembra 2003 vo veci samej potvrdil.

Sťažovateľka proti rozsudku okresného súdu z 11. decembra 2002 odvolanie nepodala.

Ako už bolo vyššie uvedené, ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Tento článok ústavy upravuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu.

Obsahom tohto princípu je zásadné vylúčenie právomoci ústavného súdu vo veciach, v ktorých mohol o ochrane práv a slobôd rozhodovať iný súd. Ak sťažovateľ nenavrhol konanie pred iným súdom, hoci tak urobiť mohol a mal (a to platí aj pre podanie riadneho opravného prostriedku, čo potvrdzuje znenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ústavný súd jeho sťažnosť odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Sťažovateľka nepodaním riadneho opravného prostriedku, v ktorom by namietala nezákonné zloženie súdu, resp. to, že v jej veci nekonal a nerozhodoval zákonný sudca, nesplnila ústavný predpoklad na podanie sťažnosti, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Preto jej sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi bola ako neprípustná odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

***K porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy
a článku 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru***

Článok 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti...“, zakotvuje právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa článku 6 ods. 1 prvej vety dohovoru „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“.

Zo spisu predloženého Okresným súdom v Michalovciach vyplýva, že sťažovateľka namieta všeobecné súdy ako porušovateľov ňou označených práv, pričom tieto súdy v jej veci konali a rozhodovali nasledovne.

Namietanie zbytočných priesťahov Okresným súdom Košice II, Krajským súdom v Košiciach a Najvyšším súdom Slovenskej republiky v tomto konaní pred ústavným súdom je zjavne neopodstatnené. Tieto súdy vykonali vo veci sťažovateľky posledné procesné úkony v roku 1999 a od tej doby vo veci sťažovateľky už neboli oprávnené ani povinné konať. Okresný súd Košice II vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Nc 1701/98 urobil posledný procesný úkon vo veci sťažovateľky 25. novembra 1999, keď predložil spis Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o zaujatosti sudcov Okresného súdu Košice II, Krajský súd v Košiciach predložil vec vedenú pod sp. zn. 18 Nc 35/99 v máj 1999 najvyššiemu súdu. Najvyšší súd vo veci vedenej pod sp. zn. Nc 57/99 uznesením z 24. mája 1999 prikázal vec sťažovateľky na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline.

Z uvedeného vyplýva, že tvrdené porušovanie základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov týmito súdmi skončilo skôr než bola podaná sťažnosť, t. j. pred 28. februárom 2003, a preto je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o porušovanie základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov v konaní pred Okresným súdom v Michalovciach a Krajským súdom v Žiline, ústavný súd pripomína, že Okresný súd v Michalovciach rozhodol vo veci samej rozsudkom z 11. decembra 2002 a tento rozsudok bol Krajským súdom v Žiline potvrdený rozsudkom z 10. septembra 2003 (otázka náhrady trov konania v tejto spojitosti nie je právne významná, pretože sťažovateľka namietala len meritum veci).

Z uvedeného vyplýva, že Okresný súd v Michalovciach odstránil stav právnej neistoty sťažovateľky 11. decembra 2002, t. j. pred podaním sťažnosti (28. februára 2003). Ďalej Okresný súd v Michalovciach vo veci sťažovateľky už konať nemohol, pretože Krajský súd v Žiline jeho rozsudok ako vecne správny potvrdil a vec v merite nevrátil na ďalšie konanie, v ktorom by mohlo dochádzať k porušovaniu základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov. Z toho vyplýva, že medzi postupom Okresného súdu v Michalovciach a uvedeným základným právom nebolo možné nájsť reálnu spojitosť, ktorá by dovoľovala preskúmanie zbytočných priesťahov v konaní pred týmto súdom.

Vec sťažovateľky bola 25. apríla 2003 predložená Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cop 28/03 rozsudkom z 10. septembra 2003 rozsudok Okresného súdu v Michalovciach z 11. decembra 2002 vo veci samej potvrdil. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd o odvolaní vo veci sťažovateľky, ktoré podal jej otec, rozhodol po necelých piatich mesiacoch. Tento postup a rozhodovanie krajského súdu vylučuje, že by bolo možné reálne uvažovať o porušení základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov.

Preto ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti (porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov) za zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

**Porušovanie práv podľa čl. 3 ods. 2 a čl. 27 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach
dieťaťa Okresným súdom Košice II, Krajským súdom v Košiciach, Krajským
súdom v Žiline, Najvyšším súdom Slovenskej republiky**

Podľa sťažovateľky všeobecné súdy tým, že takmer dva roky svojimi jednotlivými konaniami odníмали možnosť, aby sa vec sťažovateľky prejednávala, čím zároveň spôsobovali zbytočné prietahy vo veci, rezignovali alebo priamo porušovali práva sťažovateľky zakotvené v Dohovore o právach dieťaťa. Ich postup možno ťažko označiť za poskytnutie takej ochrany a starostlivosti sťažovateľke, aká je nevyhnutná pre jej blaho.

V tejto časti je sťažnosť podaná oneskorene. Dôvody na tento záver ústavného súdu sú obsiahnuté v časti, v ktorej sa odôvodnilo odmietnutie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

**Porušovanie práv podľa čl. 3 ods. 2 a čl. 27 ods. 1 a 2 Dohovoru
o právach dieťaťa Okresným súdom v Michalovciach a
Krajským súdom v Žiline vo veci samej**

V zmysle ustanovenia čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa „*Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia*“.

V zmysle ustanovenia čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa „*Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo každého dieťaťa na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj*“.

V zmysle ustanovenia čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa „*Rodič(ia) alebo iné osoby, ktoré sa o dieťa starajú, nesú v rámci svojich schopností a finančných možností základnú zodpovednosť za zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre rozvoj dieťaťa*“.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o okresný súd a krajský súd rozhodujúci v občianskoprávnom konaní o zmene rozsudku o výživnom pre dieťa) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa názoru ústavného súdu postupy okresného súdu a krajského súdu vo veci zvýšenia výživného na dieťa nie sú takými postupmi orgánov verejnej moci, ktoré by mohli mať reálnu spojitosť s porušovaním označených článkov Dohovoru o právach dieťaťa. Takú

reálnu súvislosť sťažovateľka ani netvrdila, len vo všeobecne namietala porušenie tohto dohovoru a poukazovala na priebeh konaní pred všeobecnými súdmi.

Z uvedených dôvodov ústavný súd túto časť sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

**Porušovanie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Okresným súdom
Košice II, Krajským súdom v Košiciach, Krajským súdom v Žiline, Najvyšším
súdom Slovenskej republiky a Okresným súdom v Michalovciach**

Sťažovateľka namietla porušenie základného práva na súdnu ochranu v konaniach pred Okresným súdom Košice II, Krajským súdom v Košiciach, Krajským súdom v Žiline, Najvyšším súdom Slovenskej republiky a Okresným súdom v Michalovciach

V časti, v ktorej sa namieta porušenie tohto základného práva v konaní pred Okresným súdom Košice II, Krajským súdom v Košiciach, Krajským súdom v Žiline (v konaní o prikázaní veci inému okresnému súdu), Najvyšším súdom Slovenskej republiky je sťažnosť podaná oneskorene. Dôvody na tento záver ústavného súdu sú obsiahnuté v časti, v ktorej sa odôvodnilo odmietnutie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Pokiaľ ide o postup Okresného súdu v Michalovciach a Krajského súdu v Žiline vo veci samej, ústavný súd pripomína, že obsahom práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je umožniť každému domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, prípadne na inom orgáne Slovenskej republiky, ak tak ustanovuje zákon. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na spravodlivé konanie a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť

domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. II. ÚS 8/01).

Okresný súd v Michalovciach a Krajský súd v Žiline vo veci sťažovateľky konali a rozhodli rozsudkami. Z toho vyplýva, že ich postup vo veci samej vyústil do reálneho zabezpečenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto ústavný súd nezistil žiadnu reálnu možnosť porušovania základného práva na súdnu ochranu, tak ako to tvrdí sťažovateľka.

Preto je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť ako celok, a preto sa už ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2003